

Міністерство охорони здоров'я України
Національна Академія медичних наук України
ДУ «Інститут отоларингології ім. проф. О.С. Коломійченка НАМН України»
Українське наукове медичне товариство оториноларингологів
Департамент охорони здоров'я Одеської обласної державної адміністрації
Одеський Національний медичний університет
Одеське обласне товариство оториноларингологів

XIII З'ЇЗД оториноларингологів України

20-22 вересня 2021 р.

Одеса – 2021

Редакційна колегія

Академік НАН України, проф. Д.І. Заболотний (відповідальний редактор); доктор медичних наук М.Б. Самбур; доктор медичних наук, професор С.М. Пухлік; доктор медичних наук, професор О.М. Борисенко; доктор біологічних наук, професор С.В. Версьовка; доктор медичних наук, професор Д.Д. Заболотна; кандидат біологічних наук А.Ф. Карась; доктор медичних наук, професор Е.В. Лукач; доктор медичних наук В.І. Луценко; доктор медичних наук, професор О.Ф. Мельников; доктор медичних наук В.М. Писанко; доктор медичних наук, професор Т.А. Шидловська; Т.Ю. Холоденко (відповідальний секретар).

Адреса редакції: 01680, м. Київ, вул. Зоологічна, 3, тел. +38 044 483 12 82

Підписано до друку 10.09.2021 р.
Зам. 9-1000. Формат 60x84/8. Тираж 1400 прим.
Виготовлено ФОП Чудутова Г.Ю.

*В.В. КІЩУК, О.Д. БОНДАРЧУК, І.В. ДМИТРЕНКО, А.І. БАРЦІХОВСЬКИЙ,
К.А. ЛОБКО, В.В. МАКСИМЧУК, В.П. РАУЦКІС, С.В. СКІЧКО, Я.П. ГРИЦУН,
А.С. ІСНЮК (ВІННИЦЯ, УКРАЇНА)*

ПЕРЕЛОМИ СТІНОК ЛОБНОЇ ПАЗУХИ: ПОКАЗАННЯ ДО ОБЛІТЕРАЦІЇ

Лікування переломів стінок лобної пазухи ускладнює наявність інtrakраніальної патології. Основними цілями хірургічного лікування таких станів є: захист інtrakраніальних структур, герметизація порожнини черепа; запобігання ранніх і пізніх гнійно-запальних ускладнень; корекція естетично значущої деформації і відновлення форми лобної області. Для визначення показань до облітерації лобної пазухи (ЛП) необхідно виявити до операції зміни, які не дозволяють зберегти її як повітроносну порожнину, або зроблять таку спробу "ризикованою" щодо рецидиву. Основним етапом з попередження ускладнень є ретельне видалення слизової оболонки та закриття співустя. Критерієм вибору хірургічної тактики при травмах ЛП фронтобазальної локалізації та оточуючих тканин є визначення стану лобно-носового співустя та її стінок. Недотримання вказаних положень неминуче призведе до ускладнень в післяопераційному періоді.

Ми виділили патологічні стани ЛП, наявність яких, а тим більше поєднання декількох з них, було абсолютним показанням до облітерації:

1. Руйнування задньої кісткової стінки ЛП (перелом, остеоміеліт, видалення в ході передньої операції).
2. Назальна лікворея через порожнину ЛП.

© В.В. Кіщук, О.Д. Бондарчук, І.В. Дмитренко, А.І. Барціховський, К.А. Лобко, В.В. Максимчук, В.П. Рауцкіс, С.В. Скічко, Я.П. Грицун, А.С. Існюк, 2021

3. Велика рубцева і / або кісткова обліте-рація лобно-носового співустя при малому (до 10 мм) передньо-задньому розмірі ЛП і вираженому лобно-носовому масиві.

4. Широке, тобто більше 2/3 площи, пошкодження слизової оболонки ЛП з порушенням цілісності кісткової стінки або без такого.

5. Неefективність дренування ЛП методом серединного дренажу.

Перші два стани добре визначаються при КТ ПНП. В інших випадках доцільно використовувати методику, яка могла б диференціювати м'які тканини: рубцеву тканину, грануляції, слизову оболонку та різні види ексудату в обмеженому об'ємі лобної і ґратчастої пазух. Тому в план обстеження пацієнтів, що мають зміни в ЛП, була включена МРТ.

При показаннях виконувалася операція по облітерації ЛП з використанням різноманітних пластичних матеріалів.

Висновки

Критерієм вибору хірургічної тактики при травмах ЛП фронтобазальної локалізації, та оточуючих тканин є визначення стану лобно-носового співустя та її стінок.

Недотримання вказаних положень неминуче призведе до ускладнень в післяопераційному періоді при травмах ЛП.

*В.В. КІЩУК, Я.П. ГРИЦУН, І.В. ДМИТРЕНКО, О.Д. БОНДАРЧУК, А.І. БАРЦІХОВСЬКИЙ,
К.А. ЛОБКО, В.В. МАКСИМЧУК, А.С. ІСНЮК (ВІННИЦЯ, УКРАЇНА)*

ЗМІНИ ПОКАЗНИКІВ ОКСИДАТИВНОГО СТРЕСУ У ХВОРИХ НА СКЛЕРОМУ НА ФОНІ АНТОІОКСИДАНТНОЇ ТЕРАПІЇ

Актуальність: При хронічних запальних процесах верхніх дихальних шляхів важливе значення має оксидативний стрес. Негативний вплив активних кисневих інтермедіатів на склеромне ураження дихальних шляхів реалізується через ті ж механізми, що й за умов інших патологічних станів. У літературі досі немає остаточного уявлення про стан про- та антиоксидантної системи, перекисного окислення ліпідів та антиоксидантного захисту у пацієнтів із склеромою, а також відсутня єдина

думка щодо ефективності антиоксидантної терапії.

Мета: дослідити ефективність впливу препарату з антиоксидантними властивостями на стан перекисного окислення білків і ліпідів, а також показники антиоксидантної системи у хворих на склерому.

Матеріал та методи: 92 хворих на склерому у віці від 23 до 79 років були розділені на контрольну групу (стандартна терапія), которую склали 47 хворих і основну групу, в якій 45

ЗМІСТ

Абізов Р.А., Абізов В.Р., Шкоба Я.В., Лакиза С.О., Начеса Я.С., Самойленко С.С.	
Побічні реакції на введення протидифтерійної сироватки та лікувальна тактика	3
Абізов Р.А., Самойленко С.С., Божко Н.В., Лакиза С.О., Савчук Л.В., Онищенко Ю.І.	
Наш внесок у розвиток тканинозберігаючої високочастотної електrozварювальної технології в хірургічному лікуванні онкоотоларингологічних хворих	3
Абізов Р.А., Шкоба Я.В., Самойленко С.С., Абізов В.Р., Начеса Я.С.	
Аналіз основних причин ятрогенних ускладнень, які обумовлені помилками та огріхами обстеження	4
Абізов Р.А., Шкорботун В.О., Божко Н.В., Кривша В.В., Лакиза С.О., Пелешенко О.О., Самойленко С.С.	
Післядипломна освіта. Стажування з онкоотоларингології	5
Андреев С.В., Чернявская М.С.	
Антигомотоксическая терапия больных хроническим тонзиллитом	6
Безега М.І., Лобурець В.В., Безега Б.М.	
Тактика надання допомоги пацієнтам з гострим запаленням структур середнього вуха	6
Безшапочний С.Б., Лобурець В.В., Лобурець А.В.	
Методики профілактики облітерації обично-носового співустя після FESS	7
Безшапочний С.Б., Лобурець В.В., Лобурець А.В.	
Ендоназальна функціональна синусотомія: питання комплексної реабілітації	8
Бєлякова І.А., Чайка С.П., Холоденко Т.Ю.	
Аналіз звернень пацієнтів зі скаргами на запаморочення до ДУ «Інститут отоларингології ім. Проф. О.С. Коломійченка НАМН України»	9
Березнюк І.В., Ковтуненко А.В., Березнюк В.В.	
Ендоскопічна ендоуральна хрящова тимпанопластика в дитячому віці	11
Богданов К.Г., Тагунова И.К., Андреев А.В., Богданов В.К.	
Некоторые аспекты хирургического лечения адгезивного отита	12
Борисенко О.М., Мініна Г.Ю., Папп О.В., Сімухо М.І., Шербул О.В.	
Дегісценція верхнього півковового каналу. Особливості клініки та лікування	12
Борисенко О.М., Міщенчук Н.С., Скорохода А.О., Бобров А.Л., Бураковський М.М.	
Функціональні та структурні зміни черепних нервів у динаміці спостережень для визначення тактики лікувальних заходів у хворих на вестибулярну шваному I-III стадій	13
Борисенко О.М., Сушко Ю.О., Сребняк І.А.	
30 років кохлеарної імплантациї в Україні	15
Борисенко О.М., Шевченко Т.О.	
Сучасні підходи до лікування хвороби Меньєра	16
Бредун О., Мельников О., Бредун С.	
Визначення імунофункціонального стану піднебінних мигдаликів у дітей при хронічному тонзиліті	17
Винничук П.В., Руденька Е.Л.	
Постковидный синдром и сенсоневральная тугоухость	19
Гавриленко Ю.В., Кияниця М.А.	
Клініко-лабораторна ефективність використання медичного пристрою ОТОГЛОБ у дітей із секреторним середнім отитом	20
Гавриленко Ю.В., Осадча Т.М., Сербін О.М.	
Особливості обстеження та дослідження слухової функції дітей із розладами аутистичного спектру	20

Зайцев В.С.	
Оценка эффективности низкочастотной ультразвуковой терапии в комплексном лечении больных рекуррентным тонзиллитом	41
Зайцев А.В., Березнюк В.В., Ковтуненко О.В., Лищенко Д.В., Моргачова Г.К., Пахольчук А.Б.	
Рідкісні отоларингологічні ускладнення коронавірусної інфекції	42
Зайцев А.В., Березнюк В.В.	
Налаштування мовного процесу у дітей з особливостями неврологічного розвитку	43
Калашиник-Вакуленко Ю.М., Лупир А.В., Аврунін О.Г., Григоров С.М., Калашиник М.В.	
Використання тривимірної графіки при комп'ютерному плануванні пластичних втручань на обличчі	44
Калашиник-Вакуленко Ю.М., Лупир А.В., Калашиник М.В., Шушляпіна Н.О., Юревич Н.О., Крілова І.В., Прокопенко М.С.	
Хірургічна корекція травматичних пошкоджень вуха	45
Кізім В.В., Толчинський В.В., Цимбалюк Є.М.	
Вертикальні резекції при поширеніх пухлинах серединного відділу гортані	46
Кіц І.В., Ковтуненко О.В.	
Синдромом бальової дисфункції скронево-нижньощелепного суглоба – міждисциплінарний підхід до діагностики та лікування	46
Кіцера Ол. Ом.	
Синдром Сусака	48
Кіцера Ол. Од.	
Діагностичне значення зубця Каргарта при хронічних хворобах вуха	49
Кіцера Ол. Од.	
Зміни органа слуху при COVID-19	50
Кіщук В.В., Барціховський А.І., Дмитренко І.В., Бондарчук О.Д., Шевчук Ю.Г., Існюк А.С., Максимчук В.В., Рауцкіс В.П., Скічко С.В., Грицун Я.П., Лобко К.А.	
Шляхи покращення практичної підготовки медичних працівників з питань надання негайної допомоги при носових кровотечах в умовах дистанційного навчання	50
Кіщук В.В., Бондарчук О.Д., Дмитренко І.В., Лобко К.А., Барціховський А.І., Грицун Я.П., Існюк А.С.	
Клініко-імунологічні та експериментальні дослідження гуморальних чинників запалення та регенерації у хворих при травмах фрonto-базальної ділянки	52
Кіщук В.В., Бондарчук О.Д., Дмитренко І.В., Барціховський А.І., Лобко К.А., Максимчук В.В., Рауцкіс В.П., Скічко С.В., Грицун Я.П., Існюк А.С.	
Переломи стінок лобної пазухи: показання до облітерації	53
Кіщук В.В., Грицун Я.П., Дмитренко І.В., Бондарчук О.Д., Барціховський А.І., Лобко К.А., Максимчук В.В., Існюк А.С.	
Зміни показників оксидативного стресу у хворих на склерому на фоні антиоксидантної терапії	53
Кіщук В.В., Дмитренко І.В., Барціховський А.І., Бондарчук О.Д., Лобко К.А., Максимчук В.В., Рауцкіс В.П., Скічко С.В., Грицун Я.П., Існюк А.С.	
Порівняльна оцінка методів лікування хронічних стенозів гортані та трахеї у хворих на склерому	54
Кіщук В.В., Існюк А.С., Барціховський А.І., Дмитренко І.В., Бондарчук О.Д., Лобко К.А., Максимчук В.В., Рауцкіс В.П., Скічко С.В., Грицун Я.П.	
Безпечність та доцільність топічного застосування пробіотичних препаратів у хворих на склерому	55
Кіщук В.В., Лобко К.А., Лобко А.Д., Дмитренко І.В., Барціховський А.І., Бондарчук О.Д., Максимчук В.В., Рауцкіс В.П., Скічко С.В., Грицун Я.П., Існюк А.С.	
Переносимість препаратору «Апіколд» оральний спрей» хворими при лікуванні гострих і хронічних запальних захворювань глотки	56